

מבוא לפילוסופיה של התפיסה

אוניברסיטת בן-גוריון, תשפ"ג, סמסטר סתיו (א')
יום ג', 12:00-14:00

ד"ר אורי בק, becko@bgu.ac.il
שעות קבלה: יום ג', 14:00-15:00, בניין 74 (דילר), המחלקה לפילוסופיה, חדר 330

1 תיאור הקורס

תפיסות חושיות מעמתות אותנו עם העולם במגוון דרכים: בזכותן, עצמים בעולם מרגישים לנו כך או אחרת, בזכותן, אנו מסוגלים לחשוב ולדבר על עצמים בעולם; בזכותן, אנו מסוגלים לדעת מה מצב הדברים בעולם, ומיסודן, הן תוצאה של יחסי גומלין סיבתיים בין עצמים בעולם לבין מערכותינו הפסיכולוגיות. הכיצד תפיסות יכולות להחזיק בכל המאפיינים הללו? מה המאפיינים האלה מלמדים אותנו על טבען של תפיסות?

בקורס זה נכיר את התיאוריות המובילות ביחס לטבען של תפיסות חושיות, נבחן כיצד הן מסבירות את האופנים השונים שבהן תפיסות חושיות מעמתות אותנו עם העולם, ונשווה בין יתרונותיהן וחסרונותיהן השונים.

2 מבנה הקורס

אנחנו נלמד את נושאי הקורס דרך קריאת ספרו המצויין של אדם פאוז:

Pautz, A. (2021). Perception. London: Routledge.

הספר נגיש באופן מקוון דרך ספריית האוניברסיטה, כאן:

https://primo.bgu.ac.il/permalink/972BGU_INST/23v028/alma9926814939504361

2.1 סדר המפגשים

תאריך	נושא	הערות
25/10	מבוא (פרק ההקדמה)	
1/11		יום הבחירות לכנסת. איך שיעור
8/11	פרק 1	
15/11	פרק 2	
22/11	פרק 2	יום הצגות כיתה
29/11	פרק 3	
6/12	פרק 3	יום הצגות כיתה
13/12		כנס אמת באוני' העברית. איך שיעור
20/12	פרק 4	
27/12	פרק 4	יום הצגות כיתה
3/1	פרק 5	
10/1	פרק 5	
17/1	סיכום	יום הצגות כיתה

3 מתודולוגיות הוראה ולמידה

למרות שארצה בפני הכיתה, חלקים נכרים מהשיעור יוקדשו לדיון. אני מצפה מכולם להשתתף. אני גם מצפה מכולם לקרוא את ספרות החובה הנדרשת לפני השיעור. הציון יתבסס על שתי הצגות קבוצתיות בכיתה, הערכת עמיתים והשתתפות פעילה, ובחינה מסכמת (עם חומר פתוח).

4 הערכה

הציון יתבסס על שתי הצגות קבוצתיות בכיתה, הערכת עמיתים והשתתפות פעילה, ובחינה מסכמת (עם חומר פתוח). משקל מרכיבי הציון הסופי הוא:

4.1 שתי הצגות קבוצתיות בכיתה (10% להצגה הראשונה + 25% להצגה השנייה = 35% מהציון הסופי)

המטלות:

מיומנות בהצגת חומר עיוני וטעינת טיעונים בפני קבוצה היא מיומנות חיונית לקריירה העתידית שלכם, בין אם היא באקדמיה ובין אם בעולם העסקים. מציגים מיומנים משיגים אם מטרוניהם טוב יותר, ומפתחים בטחון עצמי. בקורס זה תזכו בהזדמנות לפתח את המיומנות החיונית הזו באופן לא מאיים – משום שההצגות תהיינה קבוצתיות, תוכלו לחלק ביניכם את מטלות ההכנה, הכתיבה, עיצוב המצגת, קטעי הדיבור השונים וכו' כך שהעדפותיכם השונות יילקחו בחשבון.

אז מה תציגו וכיצד?

ספר הלימוד שלנו מחולק לחמישה פרקים מרכזיים. אתם תתחלקו לארבע קבוצות, ועם הלימוד של כל פרק (או שניים) אנו נקדיש שעה לדיון באחת מהשאלות שעלו בפרק. בשיעור זה שתי קבוצות שייבחרו לכך מראש יציגו, כל אחת במשך 20-25 דקות, **עמדות מנוגדות** לגבי השאלה הרלוונטית. בסוף ההצגות ייערך דיון כיתתי קצר.

הנחיות הצגה:

כל הצגה בעל פה צריכה ראשית להציג לקהל את השאלה לדיון, ואת טיעונים והמשגים הנדרשים כדי להבין את השאלה הזו (כאילו שהקהל לא מכיר את החומר כלל). בשלב השני, כל הצגה בעל פה צריכה לנסות לשכנע את הקהל באמצעות טיעונים ו/או טיעוני-נגד בתשובה שהקבוצה נדרשת להגן עליה.

כל הצגה צריכה לכלול תמסיר (הנדאאוט) או מצגת (פאוורפוינט, פי-די-אף, גוגל סליידס, פרזי...) שתומכת בכל החלקים המוצגים בעל-פה. בפרט, התמסיר או המצגת צריכים לכלול הסבר של כל הטיעונים ומשגי המפתח שמופיעים בהצגה בעל פה.

למרות שהדבר לא נדרש מכם, אתם כן רשאים להיעזר בהכנת ההצגה שלכם בכל מקור ביבליוגרפי שתרצו. היעזרות שכזו עשויה לעזור לכם בקבלת ניקוד גבוה בסעיף ה"חשיבה העצמאית" (ראו קריטריוני הערכה למטה), למרות שניתן לקבל ציון מלא בסעיף זה גם בלא שימוש במקורות נוספים לנלמד בכיתה. מקום טבעי לחפש בו מקורות ביבליוגרפיים נוספים הוא אנציקלופדיית הפילוסופיה של סטנפורד (<https://plato.stanford.edu>) וההמלצות לקריאה נוספת שבסיום כל אחד מפרקי ספר הלימוד שלנו.

הנחיות נוספות:

- יש לשלוח לי את התמסיר/המצגת לפני או בתחילת ההצגה אל becko@bgu.ac.il.
- התמסירים או המצגות צריכים להסתיים ברישום ביבליוגרפי מלא של המקורות בהם נעזרתם. להנחיות, ראו <https://in.bgu.ac.il/aranne/Pages/citation.aspx>, שם תמצאו פרטים על מגוון סגנונות רישום ביבליוגרפיים. לא אכפת לי באיזה סגנון תשתמשו, כל עוד תהיו עקביים.
- ההצגות בעל פה צריכות להיות בעברית. המצגות או התמסירים צריכים להיות כתובים בעברית גם כן, אך מי שמעדיפים שיהיו באנגלית רשאים לעשות זאת רק אם קיבלו אישור לפחות שבועיים לפני מועד ההצגה הרלוונטי. מבקשי אישור כתיבה באנגלית צריכים להגיש, יחד עם בקשתם המנומקת, לפחות עמוד אחד שכתבו באנגלית בנושא אקדמי כלשהו.

מדיניות חיסורים ואיחורים:

אם יש סיבות טובות שמונעות מאחד או יותר מחברי הקבוצה להשתתף בהצגה בכיתה, על חברים אלה להודיע על כך לפחות שבוע מראש. לא יורשו חיסורים מהצגות ברבע האחרון, למעט במקרי חירום מתועדים. הצגת כיתה תתקיים במועדה כל עוד יש ולו חבר קבוצה אחד שיכול להגיע במועד שנקבע. קבוצה שכל חבריה לא התייצבו להצגה, או שהתייצבו כשאנם מוכנים להציג, ולא הציגו מקרה חירום מתועד – יפסידו 25 נקודות מהציון שיקבלו במועד ההצגה החדש. קרה הדבר פעם נוסף – הקבוצה תקבל ציון 0.

קריטריוני קביעת הציון:

הציון למצגות הוא קבוצתי – כל חברי הקבוצה יקבלו את אותו הציון. ההצגות יוערכו בזמן השיעור באמצעות המטריצה הבאה:

95-100%	הבנת התוכן (25%)	איכות הטיעון (25%)	איכות המצגת/תמסיר (25%)	הצגה בעל פה (15%)	חשיבה עצמאית (10%)
המציגים מפגינים הבנה מדויקת ועשירה בחובנות של תוכן הקורס.	איכות הטיעון של המציגים מעולה: הם מגלים הבנה מלאה של הטיעונים שהם מעלים או מזכירים, הם מבינים את כללי ההיסק הרלוונטיים, והם עוסקים בלב המחלוקת הפילוסופית שלפניהם.	איכות הטיעון של המציגים טובה: הם מגלים הבנה טובה של הטיעונים שהם מעלים או מזכירים, הם מבינים את כללי ההיסק הרלוונטיים, והם עוסקים בסוגיה בעלת משקל במחלוקת הפילוסופית שלפניהם.	כתיבת המציגים מצטיינת: היא ברורה, כתובה היטב, מאורגנת, וקלה למעקב.	איכות ההצגה בעל פה מצטיינת: המציגים שומרים על קשר עין עם הקהל, נעים בחופשיות, מפגינים ביטחון, מגלים התלהבות, מדברים בברור ובקצב נוח, ומחלקים את זמן ההצגה היטב.	המציגים הצליחו לפתח תגובה פילוסופית עצמאית ו/או ביקורתית לנושא המוצג.
המציגים מפגינים הבנה מדויקת ברובה של תוכן הקורס, עם כמה טעויות או חסרים קלים.	איכות הטיעון של המציגים טובה: הם מגלים הבנה טובה של הטיעונים שהם מעלים או מזכירים, הם מבינים את כללי ההיסק הרלוונטיים, והם עוסקים בסוגיה בעלת משקל במחלוקת הפילוסופית שלפניהם.	כתיבת המציגים טובה: היא לרוב ברורה, מאורגנת כהלכה, קלה למעקב, וחופשית מטעויות.	איכות ההצגה בעל פה טובה: המציגים לרוב שומרים על קשר עין עם הקהל, נעים בתומך בדבריהם, מתאוששים מגלים רגשות חיוביים לנושא, הקהל לא מתקשה לעקוב אחרי דיבורם, והם מחלקים את זמן ההצגה בלי טעויות משמעותיות.	המציגים מגלים הצלחה מסוימת בניסוח תגובה פילוסופית עצמאית ו/או ביקורתית לנושא המוצג.	
המציגים מכירים את תוכן הקורס די טוב, עם מספר משמעותי של טעויות או חסרים קלים.	איכות הטיעון של המציגים נאותה: הם מגלים הבנה מניחת דעת של הטיעונים שהם מעלים או מזכירים, והם לרוב מתקדמים בהתאם לכללי היסק מקובלים.	כתיבת המציגים נאותה: היא לרוב נכונה אך לא מאורגנת, ולעיתים ספורות לא ברורה או מכילה טעויות ספורות.	איכות ההצגה בעל פה נאותה: המציגים שומרים על קשר עין מינימלי עם הקהל, נעים, מתאוששים משגיאות באופן מספק, מגלים מעט רגשות שליליים לנושא, הקהל מתקשה אך מצליח לעקוב אחרי דיבורם, והם מחלקים את זמן ההצגה עם טעויות נסבלות.	ניכר שהמציגים השקיעו מאמץ משמעותי בניסוח תגובה פילוסופית עצמאית ו/או ביקורתית לנושא המוצג.	

<p>ניכר שהמציגים השקיעו מאמץ מינימלי בניסוח תגובה פילוסופית עצמאית ו/או ביקורתית לנושא המוצג; או לחילופין – המאמץ שהשקיעו הביא אותם לטעות קשה או אי הבנה קשה.</p>	<p>איכות ההצגה בעל פה חלשה: המציגים לא שומרים על קשר עין מינימלי עם הקהל, לא נעים, מתאוששים משגיאות באופן שמפריע להצגה, מגלים רגשות שליליים משמעותיים לנושא, הקהל לעיתים לא מצליח לעקוב אחרי דיבורם, והם מחלקים את זמן ההצגה עם טעויות גסות.</p>	<p>כתיבת המציגים חלשה: היא לרוב היא לרוב לא ברורה, לא מאורגנת, קשה למעקב, או כוללת טעויות מרובות/חמורות.</p>	<p>איכות הטיעון של המציגים חלשה: הטיעונים שהם מעלים או מזכירים הם טריוויאליים, בטלים או חסרי משמעות פילוסופית, והם לא מגלים הבנה לאופן שבו טיעונים עובדים.</p>	<p>המציגים יודעים את תוכן הקורס באופן שטחי, הכולל כמה טעויות או חסרים גסים.</p>	<p>74-56%</p>
<p>לא ניכר שהמציגים השקיעו מאמץ משמעותי בניסוח תגובה פילוסופית עצמאית ו/או ביקורתית לנושא המוצג; או לחילופין – המאמץ שהשקיעו אינו רלוונטי לאור שגיאותיהם או בלבולם.</p>	<p>איכות ההצגה בעל פה רעה: אין קשר עין, אין תנועה, שגיאות מקפאות את ההצגה, ניכר שברצונם להפסיק, לא ניתן להבינם או זמן ההצגה קצר או ארוך משמעותית מהקבוע.</p>	<p>כתיבת המציגים רעה: היא בלתי ניתנת למעקב, או חסרת מבנה, או רצופה טעויות חמורות.</p>	<p>המציגים לא מנסים להציג טיעונים כלל, או שטיעוניהם רצוצים פרכות וכשלים.</p>	<p>המציגים היו מבולבלים לחלוטין ביחס לתוכן הקורס.</p>	<p>55-0%</p>

4.2 הערכת עמיתים והשתתפות פעילה (5% להערכת עמיתים + 5% להשתתפות פעילה = 10% מהציון הסופי)

- הערכת עמיתים:** עליכם להעריך את כל הצגות הכיתה (חוץ מאלו של הקבוצה שלכם!) באמצעות אותה רובריקה שלעיל, ובלוויית הערות מנמקות קצרות. ההערכות שלכם לא ישפיעו בשום אופן על הציון של המציגים, אבל הרובריקות שתמלאו יחד עם הערותיכם – באמצעות המודל – תהיינה נגישות לקבוצה המציגה על מנת שתוכל להשתפר. ציון הערכת העמיתים ייקבע על פי היחס בין מספר הרובריקות שמילאתם עם נימוקים ראויים לבין מספר הרובריקות הכולל שביכולתכם למלא (6 = הצגות כיתה שאינן של קבוצתכם, או פחות מכך במקרה של חיסור מוצדק ומתועד).
- השתתפות פעילה:** הדרך הטובה ביותר להבין את החומר וללמוד לחשוב בבהירות היא לשוחח על נושאי השיעור בקול רם, להקשיב למה שאחרים אומרים, ולהשיב להם באופן ענייני. לכן, חלק ניכר מהציון נקבע על פי כמות ואיכות השתתפותכם. לא מספיק שתגיעו לשיעור ותעירו הערה. עליכם לגלות שנתתם מחשבה לנושא ולדברי חבריכם.

4.3 בחינה מסכמת (55% מהציון הסופי)

בסוף הסמסטר תתקיים בחינה עם חומר פתוח. בחינה לדוגמה תועלה לאתר הקורס במועד מתאים.

5 בריאות

אם אינכם שבעים רצון מהצלחתכם בקורס, או אם אתם מודאגים שהשתתפתם בקורס מושפעת ממצב גופני או נפשי שאינו מיטבי, פנו אלי בהקדם האפשרי. אתם רשאים גם לבקש מגורם שלישי שמבין את מצבכם לפנות אלי בעבורכם. דעו שאתם רשאים בנוסף לפנות ליחידה לשיירות פסיכולוגי ולהכוון מקצועי ולימודי, in.bgu.ac.il/Dekanat/Pages/about-pserv.aspx.

אם אתם שייכים לקבוצת אוכלוסייה מיוחדת, סובלים מנכות או לקות למידה, או מתמודדים עם השלכות שירות מילואים תובעני, ביכולתכם לפנות למדור לקידום סטודנטים, <https://in.bgu.ac.il/Dekanat/Pages/promotion.aspx>, ו/או למרכז התמיכה לסובלים מנכויות או לקווי למידה, in.bgu.ac.il/Dekanat/Pages/support_center.aspx.

6 יושר אקדמי

האוניברסיטה ואני מעריכים הוגנות, יושר וכבוד. מעשי פלגיאט פוגעים בערכים אלה ומהווים עבירת מרמה חמורה.

העונש על מעשי פלגיאט מובהר במדריך האוניברסיטה לציטוט ושימוש בידע קודם: "האקדמיה רואה בפלגיאט מעשה של אי יושר אקדמי חמור שאינו מתאים לציפיות לגבי אדם הנושא תואר אקדמי. לפיכך, הפלגיאט נחשב באקדמיה לעבירה חמורה מאין כמוה שזוכה לענישה חמורה בהתאם. לפי התקנון של אוניברסיטת בן גוריון, נקבעו לסטודנטים שיורשעו בעבירה זו עונשים כבדים. דוגמאות לעונשים שהוטלו בעבר: ביטול תואר או תעודה, הרחקה מהאוניברסיטה לתקופה ארוכה, הרחקה לצמיתות."

המדריך המלא, שמסביר מהו פלגיאט וכיצד להימנע ממנו, נמצא בכתובת in.bgu.ac.il/acadsec/DocLib2/plagiarism_heb.pdf.

7 משוב

אני מעודד אתכם לתת לי משוב. משוב יכול לשפר את חוות הלימוד שלכם ושל חבריכם, ולשפר את מיומנויות ההוראה שלי. אם אתם מעדיפים שלא לתת לי משוב באופן אישי, ביכולתכם לתת לי משוב אנונימי דרך האתר החיצוני, <https://sites.google.com/view/bgu-anon-feedback>.

8 קשר עם חבריכם לכיתה

כולנו בני אדם, ולפעמים אנחנו לא מגיעים לשיעור בזמן או לא מצליחים להתרכז. כשזה קורה, אנו צריכים עזרה בהשלמת החומר. דרך טובה לעשות זאת הוא להיעזר בחבריכם לכיתה. זה יועיל גם להם – מחקרים מראים שסטודנטים שמסבירים את החומר לחברייהם מצליחים בלימודים יותר מסטודנטים אחרים. לכן, נצלו את ההזדמנות וקחו פרטים מחברים לכיתה.

טלפון:

מייל:

טלפון:

מייל: